

Dosar nr. 3r-124/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Vladimir Cernenchi,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Cernenchi
împotriva Judecătoriei Bălți, sediul Central privind refuzul accesului la informație
și obligarea prezentării informației solicitate,

împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de Vladimir Cernenchi împotriva hotărârii din
18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 26 decembrie 2018 Vladimir Cernenchi a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Judecătoriei Bălți, sediul Central privind refuzul accesului la
informație și obligarea prezentării informației solicitate.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,
cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Cernenchi s-a respins ca
neîntemeiată.

La 11 decembrie 2019 Vladimir Cernenchi a depus cerere de apel nemotivată
împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în
care a indicat că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, iar motivele de fapt
și de drept le va prezenta după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată.

La 11 februarie 2020 și ulterior la 18 februarie 2020 Vladimir Cernenchi a
depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe
și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a declarat
inadmisibilă cererea de apel depusă de Vladimir Cernenchi împotriva hotărârii din
18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

La 01 aprilie 2020, Vladimir Cernenchi a depus cerere de recurs în limba rusă
împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a acordat recurentului Vladimir Cernenchi termen până la 22 iunie 2020 pentru prezentarea cererii de recurs tradusă în limba de stat.

S-a explicat recurentului că în cazul în care nu va lichida în termenul stabilit neajunsurile statuate în încheiere, în temeiul art. 236 alin. (1), (2) lit. f) Codul administrativ, recursul va fi declarat inadmisibil.

La 19 iunie 2020 Vladimir Cernenchi a depus cerere, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție recurentului Vladimir Cernenchi s-a acordat în mod repetat termen până la 10 iulie 2020 pentru prezentarea cererii de recurs tradusă în limba de stat.

S-a explicat recurentului că în cazul în care nu va lichida în termenul stabilit neajunsurile statuate în încheiere, în temeiul art. 236 alin. (1), (2) lit. f) Codul administrativ, recursul va fi declarat inadmisibil.

La 06 iulie 2020 Vladimir Cernenchi a depus cerere, prin care a solicitat anularea încheierilor din 03 iunie 2020 și 24 iunie 2020 ale Curții Supreme de Justiție, cu împuternicirea traducătorului instanței de recurs de a traduce cererea sa de recurs în limba de stat și admiterea integrală a acesteia.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 11 martie 2020 și expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 13 martie 2020 (f.d. 206, Vol.I). Iar, copia tradusă a actului judecătoresc a fost expediată în adresa lui Vladimir Cernenchi la 27 martie 2020 (f.d.211, Vol.I).

Recurentul Vladimir Cernenchi a recepționat copia încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți la 19 martie 2020, iar copia tradusă a acesteia la 06 aprilie 2020 (f.d.212, 221 Vol.I).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.

Conform art. 241 alin. (3) Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Conform art. 236, alin. (2), lit. f) Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 236 alin. (2) Codul administrativ, a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv prin lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării cererii de recurs.

La caz, Vladimir Cernenchi a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație și fără a anexa traducerea acesteia, deși a fost obligat prin lege să depună actul enunțat în limba oficială.

Prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a acordat recurentului Vladimir Cernenchi termen până la 22 iunie 2020 pentru prezentarea cererii de recurs tradusă în limba de stat.

Mai mult, prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 244-252, Vol.I), recurentului Vladimir Cernenchi i-a fost acordat în mod repetat termen până la 10 iulie 2020, pentru prezentarea recursului tradus în limba de stat.

La 24 iunie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vladimir Cernenchi copia încheierii din aceeași dată, precum și traducerea acesteia în limba rusă, acestea fiind recepționate de către ultimul la 29 iunie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 1, Vol.II).

Conform art. 26 Codul administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație. Deci, unul din principiile comune și fundamentale ale procesului de contencios administrativ este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art.118 din Constituția Republicii Moldova, art. 26 din Codul administrativ și art. 9 din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

La rândul său, dispozițiile art. 118 din Constituția Republicii Moldova sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține în speță și prevederile art. 1 alin. (2) Codul administrativ, conform cărora legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

Conform art. 13 din Constituția Republicii Moldova, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Totodată, prin hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești. Curtea a notat că conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba prevăzută de legislație, iar cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba prevăzută de legislație au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

În aceste condiții, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Vladimir Cernenchi contrar art. 26 Codul administrativ a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, fără a anexa traducerea cererii de recurs și nu a lichidat neajunsul în termen, adică până la 10 iulie 2020, specificat în mod repetat în încheierea din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel este redactată într-o altă limbă decât cea prevăzută de

legislație, prin prisma art. 236 alin. (2) coroborat cu art. 26 Codul administrativ este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma inadmisibilității recursului.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba oficială din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să i-a cunoștință de actele, lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba prevăzută de legislație.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Vladimir Cernenchi împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți sub aspectele enunțate.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a explica lui Vladimir Cernenchi prin prisma art. 241 alin. (3), art. 236 alin. (2), art. 233 alin. (1), art. 211 alin. (1) și art. 207 alin. (4) ale Codului administrativ că declararea recursului ca inadmisibil în baza temeiului sus-indicat nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași recurent cu aceeași cerere de recurs.

Conform art. 243 alin. (1) lit. a), art. 236 alin. (2) lit. f) și art. 26 Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Recursul depus de Vladimir Cernenchi împotriva încheierii din 11 martie 2020 a Curții de Apel Bălți se declară inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan